

Svar på skriftligt spörsmål SSS 125/2019 rd

Svar på skriftligt spörsmål om att sluta försäljningen av smaksatta vätskor som används i e-cigarett

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 125/2019 rd undertecknat av riksdagsledamot Terhi Koulumies /saml:

Vad ämnar regeringen göra för att avsluta försäljningen av smaksatta vätskor som används i e-cigarett, och

vad ämnar regeringen göra för att avsluta försäljningen av mildare e-cigarett i Finland?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Elektroniska cigaretter och nikotin- och andra vätskor har på grund av tobaksproduktdirektivet (2014/40/EU) reglerats i tobakslagen (549/2016) sedan 2016. Direktivet förutsätter höga krav på kvalitet och säkerhet.

Tobaksproduktdirektivet harmoniserade inte alla aspekter som gäller elektroniska cigaretter. Medlemsstaterna har till exempel ansvaret för regleringen av smaktillsatser i elektroniska cigaretter. Finland utnyttjade denna möjlighet genom att förbjuda karakteristiska dofter och smaker i vätskor för elektroniska cigaretter. Med karakteristiska dofter eller smaker avses andra smaker och dofter än smaken/doften av tobak. Vätskor som används i elektroniska cigaretter får alltså endast smaka tobak. Förbudets syfte är att minska de elektroniska cigaretternas attraktionskraft särskilt med tanke på barn och unga varvid produkterna inte lika lätt skulle bli en ny inkörsport till nikotinberoende för minderåriga. Förbudet av lockande smaker kan även förebygga att små barn blir nikotinförgiftade. Dessutom finns det forskningsrön om att det kan finnas hälsorisker med att inhalera smaktillsatser.

Butiker som säljer elektroniska cigaretter har dock kringgått förbudet mot smakvätskor genom att sälja smakvätskor som livsmedel (t.ex. smakessenser för bakning). Enligt ett beslut från Östra Finlands förvaltningsdomstol hade kommunen rätt att förbjuda ett företag att sälja smakvätskor, eftersom vätskorna var till salu på ett försäljningsställe som hade specialiserat sig på försäljning av elektroniska cigaretter. Avgörandet har inte ännu vunnit laga kraft eftersom det har överklagats till högsta förvaltningsdomstolen. Motsvarande fall har väckts i andra förvaltningsdomstolar runtom i Finland. Domstolarna har på grund av besvär i regel förbjudit kommunerna att genomföra beslut om förbud innan förvaltningsdomstolen har avgjort saken.

Svar på skriftligt spörsmål SSS 125/2019 rd

Även på en nationell nivå är de elektroniska cigaretterna strikt reglerade i Finland. I tobakslagen föreskrevs utöver direktivets krav för elektroniska cigaretter och nikotinvätskor och förbud mot smakvätskor en åldersgräns på 18 år för inköp, tillståndsplikt för försäljning, förbud mot marknadsföring, framläggande och distansförsäljning, begränsningar i införseln samt användningsförbud i lokaler där man inte får röka. Direktivet reglerar inte heller nikotinfria vätskor som förångas i elektroniska cigaretter, men i Finland regleras även dessa i tobakslagen. Till exempel gäller förbudet mot karakteristiska dofter och smaker även nikotinfria vätskor.

På grund av den strikta lagstiftningen är användningen av elektroniska cigaretter bland unga och vuxna begränsad i Finland och användningen har inte heller ökat under de senaste åren. 2 % av männen och under en procent av kvinnorna använde elektroniska cigaretter dagligen 2019. 6 % av de yrkesstuderande pojkarna, 1 % av pojkarna som gick i gymnasiet och 4 % av pojkarna som gick på högskolan använde elektroniska cigaretter dagligen. Andelen flickor överskred inte två procent i någon grupp.

Regeringen föreslår inga ändringar i lagstiftningen om elektroniska cigaretter.

Helsingfors 9.10.2019

Familje- och omsorgsminister Krista Kiuru